

Simplicissimus Budapestje

BEVEZETÉS A KORSZERŰ SZNOB- ÉS HEDONIZMUSBA, VALAMINT AZ ALKALMAZOTT EMBERLESÉS TUDOMÁNYÁBA

Osztálytársam, a fürdők ura, I. rész

Ülök volt gimnáziumi osztálytársam irodájában, a Dagály fürdő hamarosan csákány alá kerülő épületszárnyában. Az elit iskola matematika-fizika tagozatán, ahová jártunk, L ivott, cigizett, verekedett, a lányokat hajkurászta, a magamfajta sokat olvasó, magányos jó gyerek irigyelte kicsit, de nemigen volt vele kapcsolatban. Hallottam, hogy bukdácsolt a Műegyetemen (nem a képességek hiányában, hanem a sok elmulasztott előadás miatt), aztán eltűnt a szemem előtt. Most megtudtam, néhány évig a Paskál fürdőt építette. Egy ideig a 90-es választáson győztes nagy jobboldali pártban politizált, egy nagy budai kerületben alpolgármester volt, két periódusban fővárosi képviselő. Egyfelől afféle szürke eminenciás, másfelől kemény oda-mondogató – szenvedélyes ember volt, mint fiatalon is. Talán mert kis örmény vér is van benne... Az a sejtésem, hogy a mai kormánypárttal való szövetség ellen végsőkig kitartó vízmérnök végzettségű volt politikus csak azért kerülhetett erre a posztra, mert a fürdőcég 2010-ben pocsék állapotban volt, súlyos üzemi veszteségekkel. Ráadásul akkoriban az a hír járta, hogy lopnak ugyan, de ennyi veszteséghez még inkompetencia és nemtörődömség is kellett. Talán senki nem akarta ezt a nehéz posztot.

Ülök az irodájában, nagy lelkesedéssel grafikonokat mutat az egyes fürdők eredményéről, a felújítási programról. Amikor átvette, a vállalat üzemi eredménye mínusz 667 millió volt, már a következő évre plusz 47 millió, és ez évről évre emelkedett, 2015-ben az előzetes számok szerint ez már 2 milliárd. Sajnos a nyereség egy részét a főváros elveszi. Ha nem így lenne, a fejlesztések gyorsabbak lehetnének. L nem fél hitelt felvenni, általában 5 év alatt megtérül, ami jónak számít. Összesen 8 fürdőt és 4 strandot üzemeltetnek, a bevétel túlnyomó részét a Széchenyi és Gellért adják. Amelyik nem újult meg, arra kész tervek vannak. A tervek szerint utoljára a Király újul meg 2019-ben, azért hagyták későbbre, mert a török kormány hozzájárulást ígérget, és ezt nem lenne érdemes kihagyni.

Csak este jut eszembe, hogy a javuló eredmények a jelentős drágulás miatt is jöttek. Igaz, L nem kerülte meg ezt a kérdést: elmondta, hogy a két nagy fürdő vendégeinek többsége már külföldi, ők nem az árra érzékenyek, hanem az ár-érték arányra. Büszkén mesélte a Zsigmondy kártya bevezetését, ami évi 5000 forintért 50 százalékos kedvezményt biztosít a Széchenyibe és a Gellértbe. Ezt igazi win-win megoldásként említi. Ezt a kártyát olyan fürdőkre racionális kiterjeszteni, mondja, ahol a külföldiek aránya eléri az 50 százalékot. (Mármost újabb áremeléssel egybekötvé.) Nagy problémaként említi a Széchenyi és a Gellért gépészetének rémes állapotát. Büszke a Dandár fürdő és a Rudas közelmúltbeli felújítására, de nem csak amúgy általában: 200-va-lahány, illetve 180 százalékos jegyeladási eredményt mutattak.

Következik a Paskál fürdő és a Palatinus téliesítése, kis részben a főváros által fizetett amortizációból, nagyobb részben hitelből. Az egyetlen veszteséges fürdő ma már csak a Csillaghegy. Ezen csak egy rekonstrukcióval lehet segíteni.

L nem örült annak, hogy a Dagály, ahol az iroda is van, állami tulajdonba került. Szó volt róla, hogy a hatalmas új versenyszodát majd ők üzemeltetik, de L kiszámolta, hogy ez mennyibe kerül majd, és csak akkor vállalta volna, ha beleszólhat a méretekbe. Ha nem, nem. Ebben maradtak. (L az üzemeltetést évi mínusz 1 Md eredménnyel prognosztizálta.)

Csődarab a fürdők urának irodájában

A Dagályt viszont felújítják, még a nagy verseny előtt (az idei szezon után átmenetileg bezár.) A versenyek idejére lefedik a strandot, VIP falu lesz. 2017 szeptemberében egy újonnan felújított fürdőt kapnak meg üzemeltetésre. Átadták az elkészült terveket, L nagyon reméli, hogy használják is majd a terveket. Sőt, hogy ki is fizetik.

A luxust látványosan nélkülöző irodájában egyébként van egy tárgy, ami állandóan a termálvíz erejére emlékezteti őt: mégpedig nem a gyógyító, hanem a pusztító erőre. A vizet szállító csövek megállíthatatlanul vízkövesednek. Mint ha égvyúriuk nőnének, de befelé. Le is fényképeztem a csődarabot.

Osztálytársam, a fürdők ura, II. rész

Az irodai szeánsz után felkerekedtünk és megnéztük a Gellért titkos zugait (egy régi forrás a Gellért tér alatt, alagút a Rudas és a Rác fürdő felé – ide lehet, hogy kis villanyvasút épül!) és a felújítás frissen elkészült részeit. Alig lehet ráismerni. A nagy előcsarnok gondosan restaurált festése, a szökőkút kijavított mozaikja, az eredeti formájában tündöklő női termál az uszoda egyik oldalán, a téliesített külső medence – jó élmény volt mindezt közelről látni. Láttam újonnan kialakított egyéni és páros masszázsszobákat is. (Úgy látszik vannak olyan párok, akiknek van kedvük együtt masszázsszóra menni, persze külön-külön masszörrel.) És vannak tervek a további bővítésre. A jelenlegi öltözők máshová kerülnek, további medencék létesülnek.

Az est fénypontja azonban 6 és 8 óra között a Rudas fürdő végiglátogatása volt. Kezdtük a török fürdőben (ott az oszlopok közötti vasrudakat cserélték nemrég), aztán megnéztük a 19. századi részt és végül elidőztünk a másfél éve elkészült 21. századi szárnyban, amit a régi palackozó helyére építettek. Voltunk gőzkamrában, forró vízben, jéghideg vízben, házigazdám jéggel is bedörzsölte magát (én itt húztam meg a határt). A modern rész valóságos anyagkavalkád, a több helyre is beépített, változó színű Zsolnay-ivókutak jelentik az összeköttetést a régebbi épü-

letszárnyakkal. A földszinti medencék felett felkerestük az éttermet (kaptunk fehér köntöst), aztán felmentünk a tetőre, és ott megmártóztunk a szabadtéri medencében.

Ennek a tetején van egy érdekes, kupola alakú vasszerkezet, a kupolából csak a bordák vannak meg – ez messziről jelzi, hogy van itt valami fontos. Mínesz 5 fok lehetett, különös élmény a város fényeit látni, az Országháztól a Nemzeti Színházig minden nagyon szép és kivehető. A túrát a Szaunavilág nevű részben fejeztük be, itt lepedőt kaptunk. Osztálytársamat lépten-nyomon felismerték a vendégek. Hogy lehet ez? – kérdeztem. Hát mert évente van törzsrendég-találkozó... Az új részben bizonyos dolgokat úgy építettünk meg, ahogy a vendégek szerették volna. Milyen jó lehet itt nyáron...

Sajnos a több személyes ingyen bérletet néhány hét múlva vissza kell adnom. Csak azért kaptam, hogy járjam végig az összes fürdőt. Mert a Budapest Könyvben a leírások még a fürdőforradalom előtti állapotot mutatták. Ami a romkocsmák és a gasztföradalom mellett Budapest harmadik vonzereje lett.

Az epiteszforum.hu-n a fürdő tervezője érdekesen számol be a tervezés és építés dilemmáiról, itt: <http://epiteszfo->

rum.hu/varosnezes-furdoruhaban-rudas-furdo-deli-szarny-atepitese.

Az éttermi részt szerkezetkészen adták át a 10 évre bérlő cégnek – az eredmény, úgy tűnik, elmaradt az építész várakozásától: „Az étterem bérlője és választott építésze által megfogalmazott, kommersz, semmihez sem köthető belsőépítészet, a szín- és fénykezelés, a formai megoldások (...) érthetetlenek számunkra. (...) Mindamellelt, hogy őszintén drukkolunk az étterem üzleti sikeréért, a megvalósult étterembelső egy óriási kihagyott lehetőségként vagyunk kénytelenek tudomásul venni.” (A Rudas fürdő új, déli szárnyát tervezte Vékony Péter, belsőépítész Medveczky Kazimir, megrendelő Szőke László vezérigazgató).

VoxPopuli: Mosolygós esete a Rudassal

Megmutattam, amit a Rudasról írtam Mosolygósnak, a Nagy Budapest Törzsasztal lelkes tagjának, lapunk Facebook oldala szerkesztőjének, „Közép-Európa legfiatalosabb nyugdíjas hölgyének”. Tudtam róla, hogy testi nyavalyái miatt sokat jár fürdőbe. Ezt a kommentárt fűzte hozzá:

„Ismert okokból elég gyakran járok vízes létesítményekbe. A múlt nyáron megnéztem az új Rudast is. Engem sajnos

nem vitt körül senki. De jó is lett volna! Iszonyatosan drága lett volna, ha mindenhova be akartam volna menni, így csak a hagyományos uszodába vettem jegyet. Úgy döntöttem, hogy nem fogok ide járni úszni, mert:

1) Nem szeretem a koedukált öltözőket. Nem biztos, hogy szekrényt egy öltözőfülke környékén találsz. Ilyenkor mindenféle cuccoddal hurcolkothatsz oda-vissza, miközben csukogathatod a szekrényedet. Még nem tudok elég fesztelenül a tükör előtt mindenfélézni, hajszárítani stb., ha nem csak nők vannak. Én bajom.

2) A közös öltöző és az úszómedence nagyon távol van egymástól, különféle szintek között kell bókászni, nem beszélve a lépcsőkről. Valahol a mozgássérülteknek van egy lift, nem próbáltam ki.

Maradok a jó öreg Kondorosi úti uszodánál (múlt nyáron felújították, még most sincs teljesen befejezve, a nagyközönség tájékoztatása elképesztően rossz). A nyugdíjas jegy csak 1 300 Ft, bérlettel 10 alkalom 11 000 Ft. Sajnos még mindig nem lehet kártyával fizetni. De van külön női öltöző és a szekrényem előtt motozhatok. A padló télen langyos. Igaz, hogy hétköznap az iskolások miatt kevesebb sávon lehet úszni, de még így is előfordul, ha jó időt fogok ki, egyedül úszom egy sávon, legfeljebb ketten. A Rudasban nem tudtam érdemlegesen úszni, olyan sokan voltak, biztos jobb időszakot is ki lehet fogni.”

Szóban még hozzáfűzte, hogy tudja, milyen kötöttségek közepette kellett a fürdőt újjáépíteni, és hogy milyen jó, hogy Budapesten ekkora a fürdőválaszték – ez a budapestiek nagy luxusa.

Én még azt fűzöm hozzá, hogy a Rudas ingyenségei valóban nagyon drágák, és ezt inkább a külföldiek engedhetik meg maguknak. De ha elterjed a híre (sok más budapesti újdonsággal együtt), akkor több turista jön Budapestre, több lesz az adóbevétel, munkaalkalom – és az jobb lesz minden társadalmi helyzetű városlakónak. Annak is, akinek nem telik arra, hogy ide járjon.

Ha a felújítás után alacsonyán tartották volna az árakat, akkor veszteség keletkezne, amit közpénzből kellene pótolni – azok pénzből, akik esetleg egyáltalán nem járnak fürdőbe. Ráadásul növekedne a zsúfoltság. Ami hétvégén, ahogy tudni lehet – már így is szinte elviselhetetlen. ●

Zsitva Tibor felvétele (az epiteszforum.hu szíves engedélyével)